

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos peth sor egyszer 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A konstantinápolyi merénylet.

Arad, augusztus 28.

(*) A tűzhányó, mely fölött a török szultán trónszéke áll, ismét kitört. Halál és pusztulás járt a kitöréssel, melynek jajhangjai végigjárnak Európa civilizált téerein. A vakmerő merénylet, melyet Konstantinápolyban az ottomán bank ellen intéztek, még a bécsi mámoros zajon is rémes sivitásként hangzott túl. Szinte nagyobb az érdeklődés, melylyel az emberek Konstantinápoly felé fordulnak, a hol egy pár száz ember halálhörgése és sokak átkozódása hallható, mint Bécs felé, a hol két hatalmas uralkodó örömebe vegyül bele tizezrek üdvözlő hangja.

S a feszült érdeklődés egészen jogsult. Nem csak maga a vakmerő tény miatt, hanem az előzményekért, a homályból még tisztán ki nem bontakozó, de azért megérthető indító okokért.

A telegram jelentések a konstantinápolyi vérfürdőről egyenest a Bosphorus partjáról és Londonból jöttek. A török jelentések szerint lehetséges, hogy a bankot albán és kurd martalócok rohanták meg, míg a londoni értesítések egyenest az örményeket nevezik meg támadóknak. Az előbbi föltevésben nincs valószínűség. A legvakmerőbb rablók sem vetemedhetnek annyira még a beteg Törökországban sem, hogy fényes nappal pénzt akarjanak elvinni az ottomán bankból, a hol elvégre is a pénzmagot nem tartják mindenkinek hozzáférhető üvegszekrényekben. Akár milyen gyámoltalan is a török

közigazgatás, annyi életerő mindenestre van még benne, hogy közönséges rablókkal szemben nem állna tehetetlenül.

A kik az ottomán bankot megtámadták, nem pénzt kerestek, hanem politikai hatást. Ezt pedig az örmények keresik. Az örmények, kiknek vezetőik azon az ábrándon nyargalnak, hogy az ázsiai Örményországot kiszakítsák a török birodalom testéből és függetlenítsék. Az ábrándozókat a ravasz, számító Anglia szívesen segíti. Neki szüksége van arra, hogy az örmények közt és általában Törökországban a békétlenkedés, a zavargás meg ne sűnjék — az oroszok miatt. Oroszország ugyanis az utóbbi időkben kevesebbet látszik törödni Nagy Péter állítólagos végrendeletével, mely a csárok útját Konstantinápolyig jelöli ki és hódító civilizatorius munkásságát Azsiára irányozza, a hol nagyon veszedelmes konkurensévé válik Albion fiainak. Hát foglalkoztatni kell Oroszországot Európa keletén és a közeli szomszédságban, hogy kevesebbet törődhesse Indiával és Chinával. Az örmény mézszárlásokat, melyek Európának sokszor betegesen szentimentális szívét annyira megdobogtatták, a múlt évben angol politikai vigécek készítettek elő mesterségesen és több mint bizonyos, hogy a mostani konstantinápolyi mézszárlást sem idézték volna elő az örmények, ha a londoni örmény bizottság nem bizonyos az angol intéző körök jóskaratáról.

Az örmények okoskodásában van észszerűség. Óveik megtámadják az ottomán bankot, a szomszédban lakók azonfelül

közéjük lőnek a mozlímoknak, sőt robbantó dinamitot is vetnek egy iskolába és az utca népe közé, mi természetesebb tehát, hogy a fatalizmusukból kizavart mozlimek fanatikus dühvel adják vissza a kölcsönt az örmény boltosoknak. Persze, hogy az örmények közt is nem egy emberhalál esik, de mit tesz az, mikor Európa színe előtt jelölget olyan szépen siralmasan el lehet zengeni a dalt a mohamedánok keresztyűldözéséről, mely ellen Európának — állást kell foglalnia.

De van még másik hatás is, melyre a ravasz örménybizottság számít. Ime egy bizonyíték a fényes porta tehetetlenségéről, fővárosában is ilyen anarchia ütött ki. Keresztények és mozlimek egymásnak mennek és a katonaság lábhoz tett puskával nézi az egészet. Azt persze a jajgatók már nem kiáltják világgá, ha a katonák a keresztényrablók közé lőnek, akkor az lesz a baj, hogy még az állam hatalom is a fanatizmus szolgálatában áll. Azte meg éppen nem fogják felvilágosítani Európát fülébe kiáltani, hogy az a tényleg létező korrupció, a közigazgatásnak soknyomorúsága, az emberek fatalizmusa és fanatizmusa, melyek a Goluchovszky gróf által is föltételül megkívánt javulást akadályozzák, máról holnapra meg nem szüntethetők, megléve a fejlődésnek mindeközött a maga lépcsői. A szultán azonban Európának a legkeletén lakik, messze az nyugati hatalmasoktól, nem nehéz tehát ezekkel elhitetni, hogy gyámoltalan tehetetlen, nem is érdemes az uralkodásra, állama a létezésre.

Az „Aradi Közlöny” tárcaja.

„Örvénytükör.”

— Könyv a hamis kártyajátékról. —

A fenti olyan borzajtottan hangzik, mintha egy rémdráma címe volna.

Iszonyú az íze, de annyira nem bűnös, hogy rémdramát rejtsen, hanem e helyett egy kiválóan érdekes kis füzetkének a kiválóan rossz címe.

Érdekes a megjelent kis füzet, mert annak az örvénynek akar léteztetnie, a mely a magyar társadalmi életet fenyegeti a hamis kártyajáték veszedelmes vízein, a hol a „kozák” nevű tengeri kalózok kitesztogatják a gyanutlan, becsületes embereket.

A könyv, a melyből alább mutatványt közlünk, a következő érdekes ajánlással jelent meg a Magyar könyvpiaczon:

Az „Örvénytükör” című legutóbb megjelent röpirat kiadói vállalata azon megtisztelő megbízásban részesített, hogy a mű irodalmi értékétől eltekintve a fölött bírálatot mondják.

Attanulmányozva a könyvecskét, emlékembe idéztem egy pár alakját asztaltársaságomnak, kikkel az életemben már kártyáztam és visszaemlékezve magatartásukra, állítom, hogy több kozákkal volt dolgom, mint becsületesen játszóték és így belátom, hogy a pénz, mit vesztettem, teljesen kidobott pénz volt.

Szolgáljon bírálatul ezen kijelentésem.

A mű átolvasás után egyébként könnyen megérthető, oszmos zsebkizárásban van kiállítva és az emberiségnek megfizethetetlen szolgálatokat teend.

A mutatvány a következő:

Az emelés és adás titka.

a) Flé.

Elmondom a flé összetételét gyakorlatilag és hogy azt könnyebben megérthetővé tegyem, egy ferbli játszómánál két játékos között osztom ki a kártyát.

Balekom részére tehát a makkdisznót és makkirályt teszem össze: ez alá teszem a magam részére a zölddisznót és zöldfelsőt, ez alá ismét az ő részére a makkfelsőt és piros tiszte, alá pedig megint a magam részére bármilyen két zöldet.

Ezután ezt a kártyacsomag tetejére teszem és az imitált keverés, úgy a később tárgyalandó emelési visszaállítások segítségével elérvén a kártyacsomag régi állásához, az összerakott kártyákat sorrend szerint kiosztom. Így balekomnak adok huszonegyet makkban, nekem pedig ugyanennyit zöldben. Természetesen ő beszerelni fog, vagyis a játszómát jó kártyái kedvéért drágítja, míg én a később felmutatandó huszonegy zöldemmel eléggé indokolhatóan a kóstálatást, így a játszómát én is drágítani fogom és pedig, mert bizony tudom a végeredményt, drágítom azt a végső határig. Ekkor kiosztom a többi kártyát, a

melyek szerint balekomnak makkban harmincegy, nekem pedig zöldben négyszerezem leendő.

Ha a hamis játékosnak még nincsen nagy gyakorlata és így a kombinált fléheket észben tartani, memoriája még nem elég edzett, úgy a flét az első és utolsónál csinálja meg, míg a közbeeső játékosok részére oly lenyegtelen sőt rossz kártyákat ad, hogy azok azt eldobni legyenek kénytelenek és csak kettővel kell dolgozni. Hogy azonkívül a színekben a saját hátrányára zavart ne csináljon, e kaláber szabálya szerint osztályozza azokat és úgy az elsőnek makkban, a másodiknak zöldben, magának pedig szintén ugorva, pirosban osztand.

Hogy azonban ez feltűnő ne legyen, más alkalommal a négyes színnel, tehát megfordítva kezdi és ismét máskor egy egy színt ángorva kever, vagyis: makk, tők, makk, zöld, piros, zöld stb.

A huszonegyben a flét egyenként, vagyis játékosként kell neki kiosztani és mert ez a memoriának roppant nagy gyakorlatát igényli, keveset is hasznáják, hanem e helyett a ozupf és flé jön a sorra.

b) A majer.

A majernek azt nevezik, ha a kozák a flécsomag kezdetének kártyáját a kártyacsomag végi alakjával ellenkezőleg hajtja össze. Huszonegyben tehát egy, ferbliben két kártyát. Azért, ha a kozák flét rakni akar, ezt megelő-

Aztán számítanak az örmények egyébre is. Törökország pénzügye nagyon nyomoruságos, annyira, hogy katonák hónapok óta nem láttak zsoldot, tisztviselők fizetést és vannak egész csapatettek, a melyek rongyosak az állam szegénységétől. — Az állam pedig keres Európa pénzpiacain kölcsönt, melyet meg is ígértek neki, ha konsolidált helyzetet tud teremteni. A jó Abdul Hamid meg is tesz erre nézve minden lehető, belement a föltételekbe is, melyeket a krétai zavargások lecsendesítésére az európai hatalmak kikötöttek. Hát annak nem szabad megtörténnie, hogy a beteg Törökország föllábadjon. Ha az ottomán bankot megbuktatni nem lehet is ilyen örmény merénylettel, bizonytalanná talán még is teszik az európai pénzek gyűjtőhelyét és akkor elmarad a várvavárt kölcsön. — S akkor, nos akkor megvan a zavaros helyzet, a melyből talán kihalászható — az örmény autonomia. Hiszen, hogy a békétlenség kellő kitartással mit ér, ott van rá példának Kréta, a hol a görögök addig provokálták a mohamedán lakosságot, míg az európai hatalmak közbelépése nem vált szükségessé. Az európai hatalmak pedig nem akarván Angliát kihagyni a koncertből, Törökország rovására döntöttek Kréta autonomikus jogainak megállapításában.

Egyben téved azonban az örménybizottság, mely a konstantinápolyi vérengzést előidézte. Abban, hogy kitartó forradalmi működésüket Anglia nyílt és titkos támogatása mellett az európai hatalmak olyan egyhangu megegyezéssel fogják jutalmazni, mint a krétaiakét. Kréta nagyon is közel esik Görögországhoz, sok benne a keresztény, míg Örményország a kisázsiai török birodalomban van beékelve, vannak kormányzóságai, a hol a keresztények kisebbségben vannak, végül az ábrándokban élő »Nagy-Örményország« jókora része a Kaukázusig orosz uralkodás alatt van. Bajos pedig föltenni Oroszországról, hogy hozzájáruljon Törökország megcsönkítéséhez, mikor a mohamedánoktól kicsikart autonomia várából nagyon is veszedelmes aknamunkát lehetne folytatni az autokratikus kormány alatt álló orosz örmény területeken.

Az a török és örmény egybefolyt. vér,

melyet az ottomán bank körül lelkiismeretlenül ontottak, nem tartalmazza az örmény szabadság csiráit. Annyira messze még sincs a kelet és a civilizáció beteges érzékenysége akkora nagy még sinos, hogy az egyesült angol-örmény számításnak ez a véres jelensége megtévessze Európát.

A dunapataji választás eredménye, mint az előre volt látható, az lett, hogy Ugron Gábor jelöltjével, Försterrel szemben a szabadelvű párti Földváry Mihályt óriási többséggel képviselőnek választották meg. A töbujtogatott Förster-párti választók esti 9 óráig nem tértek vissza a szavazási helyiségbe s így a választás esti 9 órakor bezárattott. Beadatott összesen 2482 szavazat, melyből Földváryra esett 1564, Försterre 868, Földváry tehát 696 szavazattal a dunapataji választókerület szabadelvű párti képviselőjévé választott. A hangulat elég nyugodt, mintán a függetlenségi elszéledtek.

Herczeg Ferencz képviselő-jelöltsége. A verseezi választókerület irányt adó férfit a napokban bizalmas értekezletet tartottak, melyen valamennyi hazafias párt képviselve volt. A tanácskozás folyamán arra a megállapodásra jutottak, hogy a szerb hitfelekezeti iskola-kérdésekben észlelhető nemzetiségi mozgalmakra való tekintettel a küszöbön álló képviselő-választások alkalmával a hazafias pártoknak egyértelműleg kell eljárniok. A jelölt személyére nézve megegyeztek abban, hogy feltétlenül olyan férfit kell kiszemelni, a ki iránt valamennyi párt bizalommal viseltetik. Ehhez képest egyhangulag elhatározták, hogy a képviselő-jelöltséggel Hercege Ferencz irót, Verseez város jeles szülöttjét kínálják meg, kinek családja Verseezen gyakran vitt vezérserepet. A kiváló tehetségű írónál, a ki ez idő szerint éppen Verseezen időzik, tegnap dr. Seemayer Károly, polgármester a szabadelvűpárt elnökének vezetése alatt küldöttség tisztelettel. Herczeg Ferencz kijelentette, hogy szülővárosának bekés fejlődésére való tekintettel a jelöltséget szabadelvű programmal elfogadja. Minthogy alig valószínű, hogy a kisebbségben levő szerb tuzók jelöltet állítanak, Herczeg Ferencz valószínűleg egyhangulag lesz megválasztva Verseez város képviselőjévé.

Az erdélyrészi román kulturális nagy napjai e hó 27-én kezdődtek Lugoson. Reggel 9 órakor a román egyházakban fényes isteni tisztelet volt. Egyik templomban Pojsa a karánsebesi püspök végezte az isteni tiszteletet. A gyűlés tizenegy órakor délelőtti kezdődött a

vármegeyház nagytermében óriási embertömeg jelenlétében, mely a megjelölt elnököt, Moldován kanonokot, szecseka-kiáltásokkal fogadta. Moldován kanonok elnöki megnyitójában oda utalt, hogy ezen kultúregyletnek nagy hivatása van, amennyiben a román nép jellemét, szokását és nemzetiségét tartja fenn. Utána Mocsonyi Sándor beszélt a románok óriási lelkesedése mellett. Azt mondta, hogy a mai napon a sorompók elmaradnak, melyek a román nép között állottak és mai napon a magyarországi románok szolidaritást vállaltak. Maganu bukaresti szenator is jelen volt. A román kultúregylet gyűlésén kimondatott, hogy az egylet hatásköre a jövőben az összes magyarhoni románokra kiterjedni. Az erre vonatkozó alapszabály módosítás még a miniszter kezei között van. A körüeyről nagy csoportokban jönnek a durgazdag nemzeti ruhába öltözött parasztok. A városban mindenütt mozgás, élénkség uralkodik és folytonos harangozás hallatszik. Este nagy hangverseny volt, melyen husz román dalárda vett részt; e célra Mocsonyi Sándor szép díjat ajándékozott. Eddig a legnagyobb rend uralkodik.

A néppárt most máj Szatmár megyében is megkezdte az akcióit és szervezkedik, most vasárnap Erdődön tartanak népgyűlést, melyen az elnöki megnyitót Molnár János apátplébános mondja utána Rédey és Blaskovics Ferencz magyarul és Márkis Romulus románul tart beszédet.

A czári vendég.

Bécs, augusztus 27.

Igazán szegényesnek látszott a császárváros külső díszítése a mai nagy nap alkalmából. Már a díszítéshez felhasznált anyag egymagában is alig felelt meg valamelyes pompa kifejtéséhez, most ehhez járult még az a körülmény, hogy az elmúlt éjjeli vihar számtalan pusztításokat vitt végbe a bizony nagyon kisvárosias jellegű via triumphális dekorációiban. Sok helyütt a vihar letépte a ozimereket, amelyeket azután biztonsági tekintetből egészen el kellett távolítani. Más helyeken a póznákra felfüggesztett lombfűzerek mellé virágokat is alkalmaztak, de olyan magasra, hogy alig látszottak. Legcsunyábban garázdálkodott a vihar a Schwarzenberg-téren felállított diadalkapunál, ahol az ormán alkalmazott kétfejű sas le volt döntve, az orosz zászlók szövetségét pedig a vihar kegyetlenül megtépdelte, úgy hogy a foszlányok is alig maradtak meg.

A közönség, amely a cári pár fogadtatására az utcákon egybegyűlt, ki is fejezte

zöleg a majert csinálja meg és innen tudja, hogy a flé hol kezdődik és itt tudja hogy a flé visszaemelését (valter) hol kell neki megkezdnie. A majertől kezdve tartja össze a flét, midőn a keverést eszközli és így a majer nélkül dolgozni képtelen. Hogy azonban a majer árujává ne legyen, akkor, midőn már a valter segítségével a flét a csomag tetejére hozta, kiosztás előtt az egész csomagra ható ellennyomással a majert eltünteti, vagyis az egész csomagot ismét váju alakot ad.

Ha a játékban kozáktársa van, hogy a valter szükségét kikérülje, figyelmeztetési teszi őt a majerre és az ott a hol a majer van, elemeli a kártyát.

Ez esetben a segítő kozák az elébe tett kártya-csomagot elemelés céljából úgy fogja kézbe, a csomagot az asztalon hagyva, hogy a jobb kéz mutató ujját meggörbítve az első iz (peroz) köröm mellett lévő külső domboru részével a kártya-csomag jobb oldalán gyenge nyomást gyakorol, a melylyel a kártya-csomag azon részét, mely a majerig terjed, felemeli; e pillanatban jobb hüvelykujjának belső domborulatával a felemelt kártyákat megszorítja és ezután az eddig szabadon lógó nagyujj hozzájárulásával felemelvi a kártyákat, az asztalra teszi, mit az osztó kozák természetesen a kártya-csomag alá juttat úgy, hogy az asztalon marad fél csomagot annak tetejére adja és így a majer és flé a csomag kiosztása kész felső felületén maradt. Midőn a kozák a kártya-csomót az elemelt rész tetejére teszi, egy az

előbbihez hasonló fogással és nyomással a majert is eltünteti, az egész kártya csomagnak váju alakot adván.

Természetes, hogy az eljárásnál a majer és flé a keverésnél, nem a csomag tetejére, hanem a közepőse kerül, hogy a tetőre csak az emelés útján jöjjön. Megjegyzem még, hogy a kártya segítségének mindig azon oldalon kell ülnie, hol az osztónak a csomagot emelnie szokás.

c) A valter (volta) és tisvalter.

Mint az előbbi pontokban mondtam, ha a kozák egyedül játszik, és a majer elemelésére segítsége ninosen, a majert keresés között a kártyacsomag tetejére hozza és mert a töle szomszédos játékos azt elemeli, egy valterrel teszi ezt a csomag tetejére vissza.

Minthogy a fertálykozák a violetit ügyesen megosinálni nem tudja, az ennél egyszerűbb ugynevezett »tisvalterrel« (asztalon csinált volta) segít magán, a mikor az emelés után megmaradt kártyákat felemelve, egy fordítással a jobb mutató- és nagyujj közé szorítja, mi a hüvelykujj munkára készen szabadon áll. Ekkor a helyett, hogy ezen a kártyákat a leemelt rész tetejébe tenné, áteszi a lent fekvő kártyák jobb oldalára és hüvelykujjával a kártyacsomagot átölelve, annak bal szélén egy nyomást gyakorol, miáltal az ábrám szerint felemelkedik és ekkor a két csomagot összeszorítva, mutatóujját kirántja és

így a csomag alól adván, a majert ismét a csomag tetejére hozta fel.

Ez az eljárás szintén nagyobb gyakorlatokat igényel, különben könnyen észrevehető bár egy zavarja nem jövő félkozák azt egy kedélyes »pardon« kiáltással legtöbbször helyrehozza.

Nehezebb ennél a kártyabüvészek által is általánosan használt halter (volte.) Ennél, midőn az emelés megtörtént, a kozák az elmaradt csomagrészre ráteszi ugyan a leemelt kártyákra, de nagyujjával azt elválasztva tartja addig is, míg balkezt használata nem veszi és így a kártyákat úgy veszi fel, hogy jobb hüvelykujjának egész tenyerét (belső hus) a csomag bal alsó sarkára nehezíti, miáltal felemeli oldalt az egész csomagot és ugyanakkor egész hosszában kinyújtott hüvelykujjával és nagyujjával segítven, felemeli és a nagyujját helyén hagyva teszi azt a lent fekvő csomagrész tetejére, gyűrűsujjával csatolva az össze. Most az egész csomagot felveszi, majd balkezt annak alája helyezi, miközben jobb nagyujját kicseréli a balkéz gyűrűsujjával. Ugyanez a bal nagy- és kis ujjával rászoritja a felső csomagot és midőn jobbkezt ismét a kártyájára teszi, jobb hüvelyk- és nagyujjával megfogja az alsó csomagot és közben a csomagokat elválasztó bal gyűrűsujját az alsó csomagtól lazítva, ugyanezen pillanatban jobbkezzel fel- és balkezzel lefelé indul és a felső csomagot az alsóval felcseréli, mely után az egész csomagot egyformára nyomja.

méltatlankodását afelől, hogy a hivatalos Bécs oly kevés figyelmet fordított az uralkodópár magas vendégeivel szemben. Mindentűt hálhatott az ember jó vagy kevéssé jó viczceket „a moszkvai krempli”, meg az orosz „gshnasz” felett, amely kifejezésekkel a bécsiek a diszítés szegénységét jellemezték.

A bevonulás előtt a közönség nagy óvációkkal fogadta az uralkodópárt. A királynét már régen nem láthatták a bécsiek az utcán és ezért a figyelem nagy mértékben rá terelődött. A felséges asszony a kedveszöten idő dacára, nyílt kocsiban tette meg az utat a Burgtól a pályaudvarig és esuttal nem fedte el az arcát az ernyővel és legyezővel, mint azt az utóbbi időben megszokta volt tenni.

Minden ház ablaka meg volt szállva előkelő közönséggel, a hölgyek kendőlobogtatással üdvözölték, a rég nem látott királynét, aki jobbra-balra köszönetet.

A pályaudvar perronja az orosz császár megérkezése előtt fényes képet nyújtott. A csillogó egyenruhák, amelyeknek sorában számos külföldi uniformis is feltűnt, a hölgyek elegáns toalettjei, a mélyhűségű diszruha között talán csak Strobach bécsi polgármesteren fészengett egyedül egy fekete frakk, amelyen azonban a nagy arany Salvátor-lánc díszelgett. Érdekes volt, hogy a midőn röviddel a csári vonat megérkezése előtt Steyskal bécsi rendőrfőnök és Ratschenowsky, az orosz rendőrség főnöke még egyszer végighaladtak a perronon, hogy meggyőződjenek arról, hogy minden rendben van, Ratschenowsky észrevette az újságírókat, akiket egész közel a vonat megálló helyénél helyeztek el és egészen meghökkenve kérdezte Steyskaltól, kik ez idegenek?

— Az újságírók, hangzott a megnyugtató válasz.

Ratschenowsky arca ekkor földértült és odalépett az egyik kollegához, így szólt hozzá: — Örülök, hogy az urak jól fognak látni mindent, de rendben is van így.

A csári pár bevonulása a legnagyobb rendben folyt le. Sehol egyetlen incidens sem zavarta meg az ünnepi hangulatot, ha csak azt nem említjük föl külön, hogy a bevonulás alkalmával Strobach polgármestert hívei több helyen Hoch-kiáltásokkal fogadták, amelyeket a polgármester mély meghajlásokkal köszönt meg.

A Stubenringen megtörtént, hogy egy

Ezt a műtet hosszú gyakorlat előzi meg, de még nagyobb gyakorlatot igényel az, hogy a kozák a valtert egykezével csinálja meg.

Ennél a művészetnél a balkéz egyrészt a gyűrűsujj, másrészt a kis- és nagyujj köré szorított kártya-csomagrészt külön tolja, míg a másik csomagot annak bal felső sarkán hüvelykujjával; szoritván, részint irányban tartja, addig az előbbi csomagrészt bal felső sarkán mutatóujjával lassan az immár fent lévő csomag alá szoritja és ujjait kiszabadítva az egész kártya-csomagot egyformára nyomja.

Ezen műtétnél többnyire a valterozás pillanatában balkezzel int a pinczérnek, egy feketét kérvén, hogy ez által a kártya-csomagot a figyelő szemek elől elvonja és a változást a kéz mozgása folytán kevéssé tegye láthatóvá.

d) A csupf.

A csupf azon műtét, midőn a kozák a játékosok bármelyikének a legfelső, tehát soros kártya helyett egy másikat ad mert a legfelsőre neki van szüksége, vagy mert a soros kártyával a játékos megnyerő a játszmát.

Ezt természetesen akkor űzi, midőn flét és majert nem csinált vagy idő rövidsége miatt azt be nem tejezhette.

Eljárása következő:

Midőn a kozák észreveszi, hogy a következő kártya a játékos javára nagyon jó lenne, vagyha látja, hogy arra önmagának van szüksége, akkor bal hüvelykujjával a felső kártyát

dragonyos-szred főhadnagya közvetlenül a katonai sorfal előtt egy fa tövében egy fekete dolgot vett észre, amire nagy szitkolódással értesítette a közelben álló rendőrfelügyelőt, aki az inkriminált tárgyhoz közeledve, abban egy — ócska czipőt ismert fel. Ezt aztán kellő hivatalos tekintéllyel messze elhajították az emberek fejei fölött, de semmi baj sem történt. Minden óvintézkedés dacára sem történt semmi.

Midőn a bevonulás véget ért, a köruton a katonaság mögött álló közönség oly erővel nyomult előre, hogy a katonai sorfalat áttörték. Ekkor nagy zűrzavar támadt, amelyből gyermekek és nők segélykiáltásai hallatszottak. Csakhamar azonban utat nyitottak minden irányban és a katonaság, a melynek elvonulása egy ideig szünetelt, akadálytalanul folytathatta útját.

A bevonulás után felőrával a Ringen megint minden a régi kerékvágásba került és csak az időközönként a Burgból vagy a Burgba robogó udvari kocsik jelezték, hogy ott ma a rendesnél nagyobb élet van.

Bécs város közönségtestületének hivatalos lapja a ma esti számában a következőket jelel:

Ő felsége az északi pályaudvaron megszólítással tisztelte meg Strobach polgármestert, akivel szemben megelégedését fejezte ki Bécs utózáinak csinos díszítése felől. A polgármester erre azt felelte, hogy különös elégtételeül szolgál ő felsége elismerése, csak sajnálatos, hogy a díszítés a tegnapi vihar által megrongálódott.

IDÓJÁRÁS.

Léghyomás: reggel 7 órakor 761.0 milliméter. délután 2 órakor 760.3 milliméter. Hőmérséklet: reggel 7 órakor $^{\circ}$ + 19.2, délután 2 órakor $^{\circ}$ + 28.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK 3, délután 2 órakor DN 4. Felhőzet: reggel derült, délután györsen felhős. Csapadék az előbbi 24 órában: 0 milliméter.

A zanzibári bonyodalmak.

— Ujabb hírek. —

A zanzibári szultán haláláról napról-napra gyanusabb hírek jönnek Európába, sőt a Reuter ügynökség szerint jól értesült londoni körökben azt hiszik, hogy a zanzibári szultánt meggyilkolták vagy pedig megmérgezték. Az angol kormány Said Kalidhoz a következő ultimátumot intézte: „Ha a zászlókat nem vonják be és a feltétlen megadás holnap reggeli 9 óráig meg nem történik, ugy a pa-

egy kevéssé balra húzza, jobb kezével és pedig hüvelyk ujjával a nyílt részt eltakarja ugyanazzal a következő kártyát, mutatóujját behajtva, annak segélyével kihuzza és míg azt a soros kártya helyett oda adja a játékosnak, addig bal hüvelykujjával a soros kártyát ismét visszaállítja.

Ezen műtétet tetszése szerint ismételteti, míg csak akarja, vagy míg észre nem veszi, hogy a játékosok a kezét már figyelik.

Ekkor ugy tesz, mintha azt hinné, hogy a játékosok nem a kezét, hanem a kártya-csomagot nézik, sőt eme véleményének pár tréfiás szóval kifejezés: is ad és egyszermind ugy tesz, mintha a játékosoktól féltett kártyákat óvatosan eltakarná és jobb kezét a csomagra könnyedén ráteszi ugy, hogy a mutató ujj a csomag bal szélére fent, a nagyujj pedig a csomag felső szélére essék ugy, hogy a kártya csomag bal felső sarkát közbe fogják és így, míg a csomagot tényleg eltakarta, addig önmagának szemlélődés legszebb alkalmat adtameg.

A csupfot tehát folytatja, de ezuttal más fogással és pedig:

A mint bal hüvelykujjával a soros kártyát balra húzza, jobb gyűrűs ujjának középső ísével (percz) és jobb hüvelykujjával vési közre a következő kártyát és jobbra kihuzva adja át a játékosnak, azon iparkodván, hogy kezével a kör nyolczadrészet leírja, miáltal azon látzatnak ad helyet, mintha a felső kártyát nem oldalt, de feülről magasan adta volna le. Kezét a műtét után visszaállítja a csomagra.

lota bombáztatni fog. Az angol alattvalók fel-szólitatnak, hogy holnap reggel nyolcz óráig az angol hajóra menjenek.” Altalános az a nézet, hogy a mostani időpont alkalmas arra, hogy az angol lobogót kitűzzék, az arabok uralmának véget vessenek és a rab-szolgaság megszüntetését kihirdessék.

A londoni esti lapok azt a hírt közlik, hogy Said Kalidot, a ki hatalmába kerítette a zanzibári trónt, az angolok elfogták.

A Reuter-ügynökség azt jelenti Zanzibárból augusztus 27-iki kelettel, hogy 9 órakor megkezdtek a palota bombázását, melyben Said Kalid elsáncszolta magát. A bombázás 50 percig tartott. A Raccoon, Truth és Sparrow angol hadihajók erősen bombázták a palotát. A lázadók azonban, a kik jól vannak felfegyverkezve, élénken viszonozták a tüzelet a bombázás befajeztéig. A veszteségek ismeretlenek a részletek hiányoznak.

A szultán palotáját és a régi vámpületet teljesen romba lőtték. A szultánnak egyik hajóját a bombázás alatt elsüllyesztették. Said-Kalid, valamint Sales parancsnok a német konzulatusba menekültek. A partra szállott angol matrózok részint a palotában utják a cüzet, részint eltakarítják a Said Kalid elesett híveinek holttesteit. A haroz itt-ott még folyik a környéken és Raikes kapitány 400 emberrel, kik nem osatlakoztak Said Kalidhoz és 40 tengerész katonával megszállva tartják a főbb utakat. Az üzletek teljesen panganak. Lehetetlen megmondani, hogy mikor fog megtisztulni a helyzet.

Zanzibári hivatalos távirat megerősíti a Reuter-ügynökségnek a zanzibári bombázásról szóló híreit és hozzáteszi, hogy egy tiszt megsebesült. Ez az angolok egyedüli vesztesége. Said Kalid tetemes veszteségeket szenvedett. Hamodit, az elhalt szultán nagybátyját az angolok szultánná kiáltották ki.

A Temps jelenti Zanzibárból, hogy Kalib pretendens adjutánsával a német konzulatusban menhelyet talált és hangsulyozza, hogy bizonyosan nem véletlen az, hogy a szultán halála és Kalib lázadása épen az erőlyes angol főkonzul szabadságidejébe esik.

IDÓJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: — Augustus 29. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Helyenként csapadék. — Zivatarok.

Varázsgyűrű.

— Meso felnőttek számára. —

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy nagy-szakálu ember. A nagyszakálu embernek pedig volt egy felesége.

Csendes boldogságban éltek pedig a házastársak már jó ideig, mikor egyszer az asszony, egyik barátja révén, belekerült egy női-társaságba, mely közel, a szomszédban szokott üléseket tartani, hol a kávé szücsölgetés mellett meghánytákvetették a kis városka minden eseményét. Megbírálták Kókáné virágos kalapját, megdicsérték Balogné mantilját, de egyszermind rátörték sok nő jó hírverére.

Nagyon becsületes assive volt pedig a nagyszakálu embernek a nagyon elismorította az a tudat, hogy az ő felesége is benne van egy társaságban, hol a házasságtörési drámák motivumai kerülnek szönyegre a nem egy nő becsülete esik áldozatul a szó-szátyár asszonyok éles nyelvének.

Hogy történt, hogy nem, a férjnek fülebe jutott a dolog, a nagyszakálu ember megtudta, hogy hova jár a felesége délutánonként szórakozni.

Nagyon vallásos ember lévén pedig a nagyszakálu ember, sokszor imádkozott, bárcsak megjavulhatna az asszony, az ő nagyszájú felesége a nem pletykásnak többé.

Pedig bizony az asszony inkább mond le a bálozásról, az új ruháról, a divatos köpenyről, mint sem fogadást tegyen, hogy pletykálni nem fog többé soha.

Egyszer a nagy szakálu ember álmódott. Azt álmódta pedig, hogy az égben járt a egy angyal megjelent előtte.

Előadta a kis szárnyas angyal, hogy kívánjon valamit és ő teljesíteni fogja.

Az embernek észébe jutott, hogy a legtöbb bajt, bosszankodást úgy is felesége szájkodása, minden igazságot nélkülöző pletykái okozzák.

Azt kívánta tehát az angyaltól, hogy hatalmánál fogva terelje jó útra az ő feleségét, hogy az soha többé ne csináljon pletykát, valótlán híreket.

Az angyal megcsoválta fejét:

— Nagyon kívánsz nagy szakálú ember! Csak egyetlen mód van, hogy feleséged nagy szájától megszabaduljon a kis városka sok lakója. Vedd a gyűrűt s míg ezt ujjadon hordod, soha sem fog feleséged pletykázni. De mihielyt megváltik ujjadtól a gyűrű, csak az lesz feleséged, a mi volt.

A mint az angyal utolsó szava elhangzott, felébredt álmából a nagyszakálú ember.

Alig, hogy átgondolta álmát az angyal bűvös gyűrűjéről, észrevette, hogy az ujját alvás közben véletlenül felesége szájába dugta.

Megvakarta a fejét. Megértette az angyal intését.

Egy asszony, a ki szenvedélyes kávézó, hirdethet pletykáso, csak addig hagyhat fel a hirhorordással, a pletyka csinálással, míg az ember az ujját a szájában tartja.

HIREK.

Arad, augusztus 29.

Naplirend:

Augusztus 29. Szombat. Róm. kath. naptár: János lefejezése. — Protestáns naptár: János lefejezése. — Izraelita naptár: Sabbat Kithabócs. — Görög-keleti naptár (augusztus 17.): Myron. — A nap kél 5 óra 15 perczkor, nyugszik 8 óra 44 perczkor. — A hold kél 8 óra 1 perczkor, nyugszik este.

Augusztus 30. Az aradi közuti vaspálya-társaság rendkívüli közgyűlése délután 8 órakor.

Szeptember 1. Arad megye központi választmányának ülése délelőtt 10 órakor.

Szeptember 1. Az amerikai szőlőtelep-szövetkezet közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi és parkamara.)

Szeptember 1. Vöröskereszt-egyleti bál Uj-Aradon.

Szeptember 8. A rendőrhadnagy állásra való pályázatok benyújtásának határnapja.

Szeptember 21. Katonai lóvásár Aradon.

Szabadságharuzi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Köcsögy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola földsz. int.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonatok reggel 3.—, d. e. 11.20, este 9.35, tehervonat személyszállítással d. u. 3.56, gyorsvonat 8.18 d. e. Csabáig: 5.10 reggel naponta, 12.— délelben (csak pénteken.) Tóvis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. u., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.02 este, Szaborszáig: Személyvonat 2.30 d. u., Radnái: 6.55 reggel (csak vasárnap, ünnepnapon és búcsú-napokon.) Temesvárig: Személyvonat 8.20 reggel, 11.25 d. e., vegyesvonat 5.— d. u. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. u. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 8.85 reggel, 4.50 d. u., vegyesvonat 11.55 d. e. Mezőhegyesig: Vegyesvonat 2.30 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonat 6.05 reggel, 8.17 d. e., 3.55 d. u., gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tóvisről: Személyvonat 8.55 este, 6.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnepnap, vasárnap és búcsú napokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. u. 8.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 8.44 d. u., 10.55 este, vegyesvonat 10.43 d. e. Szegedről: Személyvonat 6.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 8.08 d. e., 6.31 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Mezőhegyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

— Salacz Gyula, a mintapolgármester. Hát bizony nagy a mi büszkeségünk, hogy Arad polgármesteri székében oly térfu ül, kinek áldást hozó munkásságát nemcsak Arad polgársága látja nap-nap után fokozódó sikereiben, de messze idegenben is mint követendő példát magasztalják. Az „Esztergomi Lapok“ tegnap ideérkezett számában olvasunk egy cikket, melyben a városok anyagi erejének fokozásáról szólva a következő, bennünk örömet és büszkeséget ébresztő megjegyzést teszi a cikkíró: „Városi hatóságainknak kellene az akták rendes elintézése mellett azon nagyobb feladatot is agendájába venni, hogy a város új erőforrásokhoz jusson. Figyelnie kellene, hol és kinek van szélja tőkét gyári vállalkozásba vinni és mihielyt ilyenről értesül, azonnal az adókedvezményekkel, fundus ígéréssel ide édesgetni. Tessék elhinni, hogy a legjobb befektetés, mely kamatos-kamattal térül meg. Szívesen említünk itt példát: Arad

tüneményes emelkedését derék vezéremberének, Salacz Gyula polgármesternek köszönheti, majd a legközelebbi népszámlálás mutatja meg, milyen hatalmas mértékben szaporodott meg népe azon virágzó iparvállalatok révén, melyek az utóbbi évek produktumai és oda-odaédesgetésük Salacz polgármester érdeme. Hogy igazat mond-e, dicséri szavaiban esztergomi lapársunk, annak megítélését úgy hisszük bátran bizhatjuk az aradi közönségre, mely Salacz Gyula munkásságának fényes eredményeit mindig értékük szerint tudta megbecsülni.

— A kórházi bizottság ülése. Aradvármege közkórházi bizottsága ma délelőtt 11 órakor ülést tart a megyeházán Szathmáry Gyula alispán elnökle alatt. — A bizottság a kórházi építkezések ügyével fog foglalkozni.

— Királyunk Romániában. Mint a Pol. Corrnak egy bukaresti levele jelenti, Románia fővárosának egész közvéleményét királyunk bukaresti látogatása foglalkoztatja. Az egész román sajtó szakadatlanul tárgyalja a látogatást, körülményeit és indító okait és pedig sok tekintetben olyan egyértelműséggel, a minőre épen a román sajtóban vajmi ritkán van eset. Valamennyi lap, a legodaadóbb kormánypárti újságtól és legradikálisabb ellenzéki közlönyig, kivétel nélkül igen nagy jelentőséget tulajdonít a látogatásnak és a legnagyobb meglepődéssel, örömmel veszi ott tudomásul. Az a hír, a melylyel Flevea lapja, a „Dreptatea“ nem régiben szolgált, mintha egy csomó diák ellenséges demonstrációra készülne I. Ferencz József király Bukarestben időzése alkalmából, szenzációzt hajhászó valótanságnak bizonyult. Maguk a diákok tiltakoztak a leghatározottabban ez ellen a híresztelés ellen. Maguk az ellenzéki lapok írják, hogy ha csakugyan vannak is a lakosság között olyanok, a kiknek a két uralkodó találkozásán nincsen nyére, tartózkodni fognak ennek kifejezést adni, mert a közhangulat után ítélve a közönség menten megkövezné őket. Az egész lakosság annyira át van hatva az örömtől a királylátogatás felett, hogy ő felsége I. Ferencz József fogadtatása rendkívül fényesnek és rendkívül melegnek ígérkezik.

— Pohárköszöntő a szerbpüspökre. A bezdini gör. keleti szerb záróban — írják nekük Pécskáról — fényes lakoma volt tegnapelőtt este az ott időző Popovics Nikánor temesvári szerb püspök tiszteletére. A lakomán, melyen a bánati szerb intelligencia köréből vettek részt számosan, de Aradmegyéből is igen sokan, Vukuleszku Titusz pécskai főszolgabíró tartott nagy tetszéssel fogadott pohárköszöntőt Popovics püspökre. Magasztalólag emlékezett meg arról a hazafias magatartásról, melyet a szerb püspök a nemzetiségi kérdésben tanusított sok hozzá hasonló főpapot kívánt a magyar hazának. A jelen volt szerbek élénk tetszéssel fogadták a derék szolgabíró szép pohárköszöntőjét.

— Anyakönyvvezetői kinevezés. A belügyminiszter Aradmegye közigazgatási bizottságához intézett rendeletével Bonomi György jegyzői irnokot a berzovai anyakönyvvezetői kerületbe anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

— A vízvezeték és csatornázás bevezetése. Rohamosan növekedik azon háztulajdonosok száma, kik a vízvezeték és csatornázást házaikba bevezetik, egy részüknél a munka már teljesen elkészült, más részüknél pedig éppen folyamatban van. — Teljesen elkészült már a következő háztulajdonosoknál: Kövér Ferencz, a csabai takarékpénztár épületénél, Steinitsér Imrénél, Kövér Lajosnál, Kohán Jakabnál, Tabakovits

Emilnél, Apór Gyulánál, Bauer Gyulánál, Balaton Jánosnál, Trorok Kajetánánál, Sarlott Domokosnál, Pless Móránál, Koditek Vinczénél, Bakonyi Károlynál és Jurcsák Károlynál. A többi háztulajdonosok is még e hét folyamán bejelentik a munka elkészültét.

— A Rozsnyai-síremlék leleplezése, mint írtuk, vasárnap lesz. Most már ki van tűzve az idő is, mely órában: délelőtt fél 12 órakor. Zboray, az országos gyógyszerész-egyesület elnöke, ma este érkezik Aradra, így a temetőben ő fogja tartani az emlékbeszédet.

— Az aradi püspök és a szegedi főispán. Megemlékeztünk már azon egyházi harozról, mely ez év eleje óta a hódmezővásárhelyi gör. kel. egyházközségben dul s mely már majdnem oda vezetett, hogy a lélekszám szerint amugy is kicsiny egyházközség külön román és külön szerb egyházközséggé szakadt. A válság, amelynek megoldására a válás- és közoktatásügyi miniszter Kállay Albert főispánt kormánybiztossá nevezte ki, még onnan indult ki, midőn az azóta elhalt hódmezővásárhelyi gör. kel. lelkész, Davidosot, betegsége folytán helyettesként a temesvári szerb püspök Puties Arzen szerzetest nevezte ki. A helyettesítést megelőzőleg azonban a temesvári szerb egyházmegyei szentszék a vásárhelyi egyházat a temesvári egyházmegyébe kebelezte, a mely eljárás ellen Metianu János, az aradi gör. keleti román püspök óvást emelt, mint kinek egyházmegyéjébe tartozott a hódmezővásárhelyi egyházközség. A vallás és közoktatásügyi miniszterhez így került fel a dolog, ki az egyházi haroz megvizsgálását és annak megoldását most Kállay Albertre bízta, kinevezte őt, mint említettük, kormánybiztossá ez ügyben.

— Vízvezeték a megye házában. Az aradi vízvezetési művek részvénytársasága a megye alispánjának megbízásából elkészítette és tegnap be is mutatta az aradi megyeházára vonatkozó vízvezetési tervet és költségvetést. — Összesen 2381 frt 45 krajczárjába fog kerülni a megyének a vízvezeték teljes berendezése, amely összegből 2639 frt 31 kr a főépületre, 742 frt 14 kr pedig az árvaszéki melléképületre esik.

— A második csoport a megyéből. A napokban jött le a fővárosból az a népes csoport, mely Aradmegye gazdalközségének, földműveseinek és munkásainak sorából alakulva, megtekintette a kiállítás s Szathmáry Gyula alispán már is egy második csoport szervezésén fáradozik. E csoport az eddigi megállapodások szerint szeptember hó 12-én rándulna fel a kiállításra ugyanoly mérsékelt utazási és ellátási jegyekkel, mint az első. Az alispán tegnap küldte el az erre vonatkozó felhívást a főszolgabírókhoz, kik most a saját kerületükben buzgón működnek közre a második csoport szervezésén.

— Iskolát építő gyárosok. Munk Henrik és fia maros-szlatinai özégnek jó híre van Aradmegyében. A derék emberek soha nem fukarkodnak áldozataikkal, mikor a közérdek szolgálatára lehetnek. Gyártelepeik a legvirágzóbbak a megyében és igen sok munkás-kéznek adnak állandó és jó keresetet. Emellett mindent elkövetnek, hogy a nép, melynek körében élnek és munkálkodnak, haladjon és gyarapodjék. Tegnap is azzal állított be a özég feje a megye alispánjához, hogy csak adjon nekik a község megfelelő telket és ők a maguk költségén szívesen felépítik a népiskolát és tanítói lakot, sőt ha segédjegyzőt engedélyezne oda az alispán, annak is építenének hivatalt és lakást.

— A plogováci király-mise czim alatt az ottani intelligencia több tagjának kívánsá-

gara megirtuk a napokban, hogy a glogovázi plébános sok mindent művel a templomban és a templomon kívül, ami nem válhatik híveinek lelki épülésére. Ugyanakkor megemlítettük azt is, hogy a plébános ur államellenes tanokat hirdet a szószékről, miket azonban csak iparos-tenonczok hallgatnak, mert más nem tűr a plébános isten házában. Közleményünk az utóbbi részére vonatkozólag a tegnapi postával ugyanazon uraktól azt a helyreigazítást kaptuk és egyenes kívánságukra adjuk is, hogy a templom minden alkalommal igenis zsúfolásig megtelik, de viszont arról meg a plébános ur gondoskodik, hogy az ember emlékezete óta mindig az intelligensebb elemeknek fenntartott helyeket iparos tanulók lépjenek el ezen a módon távol tartsa az intelligenciát a templomtól.

— **Az első dér.** Golyák, fecskék, úgy a felsővármegyékben, mint Erdélyben nagy csapatokban vonulnak dél felé, pedig még a kánikula havában volnánk, ha ugyan ez évben egyáltalán lett volna kánikula, Erdélyből megjött már a hír az első dérről is. Gyulafalván reggelint ujnyi vastag rétegben borítja el a földet a dér s nagy kárt okoz az úgy is megkészt kerti veteményekben. Azt hisszük azonban, hogy less még meleg idő is s a vénasszonyok nyara hőség dolgában alaposan ki tess majd magáért, kárpótlást nyujtva az ideiglynevezett nyár kétértékű gyönyöreiről.

— **Tanítválasztás.** A tomesvári iskolaszék közsegi iskolai tanítónak megválasztotta Roman Ignac Ferenc okleveles tanítót az aradi állami tanítóképző intézetnek a legutóbbi vizsgálatokon kitűnően képesített növendékét.

— **Üszeszuzták a kocsik.** Pártét Antal abonyi születésű 40 éves munkás már régebb idő óta az aradi waggongyárban dolgozik s szorgalmával, lekiismeretességével a legjobb munkások egyikének ismerték. Tegnap délelőtt kocsikat tolattak a gyárban, mely munkánál Pártét is közreműködött. Tolatás közben egy ovatlan pillanatban a kocsik között maradt s nem vette észre a gyorsan feléje közeledő másik kocsit. Mikor a többi munkások feléje kiabáltak, már késő volt. A szerencsétlen ember fejs az ütköző közé került, melyek azt teljesen összenyomták. Az egyik fület tövestől leszakították. Elalélva rogyott a földre iszonyuan eltorzult koponyával. A helyszínén nyomban megjelentek dr. Löwinger Miksa és dr. Trautler Andor kórházi orvosok és Kovács Antal rendőrségdtiszt, kik a súlyosan sérdltet rögtön kórházba szállították. Az orvosi vélemény alapján a ma reggelt alig éri meg.

— **Jegyzőválasztás.** A nagylakiai jegyzőválasztásra készülnek. A jegyzői állásra Bajcsy László kunágotai jegyző is pályázott, kiben Nagylak, Oszánmegye egyik legintelligensebb jegyzőjét nyeri meg. — Bajcsy neve a cigánytelepítésről írott memorandumára révén ismeretes. A memorandum, a melyet Bajcsy József főherceghez küldött, a sapját képezi a cigánytelepítésről írott törvényjavaslatnak.

— **Aradról Nagyváradra biciklin.** Az aradi ezintársulat két tagja, Tompa Kálmán és Bács Károly osztrótkok délután egy negyed 6 órakor biciklin robogtak be Nagyváradra. A két sport-színész Aradról reggel 7 órakor indult el, Kis-Jenőn valamint Nagy-Szalontán keresztül érték be egy negyed 6 órakor Váradra. Pihenőt egyedül Nagy-Szalontán tartottak délután egy órakor ebédre egy órát töltve. Tompa Kálmán és Bács Károly vasárnap reggel indulnak vissza ugyancsak biciklin Aradra.

— **Egy betörő elfogatása.** Jó fogást csinált a napokban — írja levelezőnk — a világi osendőség. Elfogta Kiss Károly dobozi illetőségű 19 éves szabó segédet, a ki fiatal kora daczára két rendbeli lopást, két betöréses lopást s egy megkísérelt betörést követett el. Mesterségét meglehetősen korán kezdte. Négy év előtt másfél évig javító intézetben tilt, hol olyan jól viselte magát, hogy s büntetés letelte után még másfél évre ott fogták. A kérekerült betörő a múlt hó végén Stern Henrik muszkai regálterelő üzletébe tört be s onnét nagyobb nyitóságú

italt elemelt. Augusztus 16-án Friedmann Ignac üzletét feszítette ki s 10 frt készpénzt, sok szivart ott ellopott. Ezeket a lopot dolgokat a tolvaj sógoránál, Handra Miklós halynélküli pinzernél rejtette el Pankotán. Meglopta a gazdáját is Pankotár a kitői egy öltözet ruhát, Gyulán pedig 160 frt készpénzt lopott el. Sarkadon is megkísérelt egy betörést, de tetten érték és letartóztatták. A jeles fiatal embert átadták az illetékes bíróságnak.

— **Kedvezményes jegyek megszüntetése.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint a féláru jegy váltására jogosító igazolványok alapján a mérsékelt áru menetjegy füzetek kiadása folyó évi augusztus 31-ével megszüntetettük, az ezen időpontig váltott féláru füzetjegyek azonban ezen időponton túl is felhasználhatók.

— **Névmagyarosítások.** Hitter Vilmos s imándi illetőségű s ugyanottani lakos, valamint kiskoru Emilia nevé leánya vezetéknevének „Ferencz-re Schlésinger Jakab s a b a d b e g y i i l l e t ő s e g ű s u g y a n o t t a n i l a k o s, v a l a m i n t k i s k o r u E r n ő é s J ő s s e f n e v ű g y e r m e k e i v e z e t é k n e v e n e k „Szántó-“ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Hegyzéki gyűlés.** A galsai hegyközség f. hó, 30-án délután fél 2 órakor Galsa község székházánál közgyűlést tart. Tárgyai: 1. A hegyközsegi rendtartás tárgyalása 2. A választmány megalakítása 3. Hegybíró, hegyjegyző választás s ezek fizetésének megállapítása. 4. Hegyőrök létszáma s azok bérének megállapítása. 5. Szűneri határ idő meghatározása. 6. Indítványok tárgyalása. 7. Az 1897. évi költségvetés szerkesztése.

— **Nyilt levél a papsághoz.** A központi névmagyarosító-társaság nevében Telkes Simon elnök nyilt levelet intéz Magyarország lelkeszi karához a névmagyarosítás fölkarolása érdekében. A nyilt levél a többek közt így szól:

Vannak e hazában magyar érzületű s törekvésű és nyelvű családok, de nevéik idegenül hangzanak. Ez orvoslást igényel. Ez orvoslás a nagy társadalom feladata. Ebben közreműködni vállalta magára a névmagyarosító társaság, melynek nevében fordul alulirt jelen sorával Magyarország t. lelkeszi karának minden egyes tagjához, teljes bizalommal kérve ez ügyben mindenkinek jóakarátát és pártfogását. Azon bizalmi, azon atyai viszonynál fogva, mely a jó lelkes és az általa jóra nevelt nép gyermekei között uralkodni szokott, a lelkeszi kar segédkeze sokat tehet az idegen nevtiek megmagyarosítása ügyében. A névmagyarosítás nálunk nemcsak hazafias eszme, hanem nagyjával etrikai eszme is; tudván, hogy a nemes eszmék lelkesítő melege egyenes viszonyban van az őket ápoló keblek tisztaságával, nem kételkedünk, nem szabad kételkednünk, hogy pártfogást kérő eszme szavunk nem fog elhangzani utóhang nélkül. — Lesznek a lelkeszi kar tagjai közt, kik híveik közt azokat, a kiket illet, mozgalmuk önzetlenségéről és magas irányáról fölvilágosítani; lesznek, kik a netalán kételkedőket bátorítani, a hazavonokat buzdítani és azokat, kiknek részben talán utmutatás, vagy tanács kellene, hozsánk utasítani szívesek lesznek, a kik büszkeségünknek tartjuk, hogy módunkban van bárkinek is ingyen szolgálatainkat fölajánlani és lesznek, reméljük, olyanok is, kik jó példával fogják e vezér után a szette-kintöket követésre ösztönözni.

— **A nagykörösi emlékoszlop.** Nagy-Körös város az ezredév alkalmából, a híres tetétleni Arpad halmon emlékoszlopot állított, melynek leleplezése a vidék nagy közönségének részvételével és ünnepélyekkel e hónap 30-án délelőtt fog végtémenni. A város tanácsa erre az alkalomra az összes alföldi városokat meghívta.

— **Gyilkos fegyencz.** Mattonovich Ferencz csak most került haza, tizennyolcz esztendei fegyház büntetés kitöltése után, az illovai fegyházból Horvátboka torontálmegyei községbe. A fegyházban elvesztette szemévilágát s mikor hazaért, első dolga volt, hogy magához vette töle tizennyolcz év óta elváltan élt feleségét. A házastársak a hosszú idő alatt elszokták egymástól s folytonos veszekedésben teltek napjaik. Az éjjel astán

Mattanovich megfojtotta a feleségét s a hétéra vette, hogy a kutba dobja, de vak lévén, eitévesztette a dolgot s a kut helyét az utcára tette ki. A gyilkosságra rájöttek s Mattonovichot letartóztatták.

— **A szíren dala.** Rómából írják, hogy Leontiew óriagy halálósan beleeszeretett a gyönyörű orfeuménekesnőbe, Montti Giulie ill. A szerelmes pár ezidőszert Nizzában tartózkodik. Leontiew szerelme mellett nem r'edkezett meg az olasz hadifoglyokról sem, mert s'ép szeretőjét elviszi magával Menelik udvarába, hogy a királynő előtt énekeljen. Menelik felesége szereti a pikáns dalokat s a szerelmes ó-nagnak az a terve, hogy Monti Guilieta dalával annyira megtágyítja a királyné szívét, hogy az olasz hadifoglyok sorsa a királynő közbenjárására javulni fog.

— **Viperák Mármarosban.** A mármarosi viaiói járás Breyilla nevé havasán a viperák óriási károkat okoznak a gazdáknak. Szaploncay Kálmánnak egy igen szép sertését egy vipera megmarta s az állat s marás után tíz perc alatt elpusztult. Ugyancsak azon a helyen Papp Simon főzolgabíró juhái közül kilenc darabot martak meg a viperák és rövid néhány perc alatt mindegyik elhullott. Ez évben renkívül nagy mennyiségben jelentek meg a viperák a Breyillán. E mérges kígyó Magyarországon csak Mehádia, Herkulesfürdő, Orsova és Mármarosmegyében Visón és vidékén található. A kígyó, ha a legkifejlettebb, egy méter hosszú és 3—4 centiméter átmérőjű. Marása életveszélyes.

— **Zichyék oltára.** A Zichy gróf család tekintélyesebb összeget ajánlott fel a budavári Mátyás-templom számára, hogy az egyik oltár a Zichy-nevet viselje. E kápolna el is készült s a gróf család költségén most szerelik fel. A napokban épen a faragott fából készült, díszes gót stílus oltárt akarták elhelyezni benne. Az asztalosok vigyázatlansága következtében az oltár eldőlt s több díszítést s összerúgt.

— **Sás és nád eladás.** Az aradvárosi gazdasági szék kiküldött tagjai vasárnap délelőtt 10 órakor tartják meg a helyszínén a Stuteni réten az ott termelt sás és nád eladása iránti árverést, melyre a venai szándékozokat es uton is felhívják.

— **Rövid hírek.** Pozsonyból jelentik, hogy Bórh Mór odaváló földbirtokos tegnap agyonlőtte magát. Két golyót röpített a homlokába, de még egyre haldoklik. Az utolsó napok sivatarai úgy elpusztították minden termését, hogy hitelesítő nem bírta kielegíteni E miatt akart megválni az élettől. — Ujvidéken Romanovits Pál fűszerkereskedő nagy mulatságot csapott s házára a szerb zászlót tűzte ki. Ezért a rendőség 3 napi elzárásra és 50 forint pénzbüntetésre ítélte. — Vécse Zemplénmegyei községben a napokban egy 110 éves asszony halt meg. Schwartz Menyhértne szül. Weisz Háninak hívták s mig élt, soha nem volt beteg. — Trafoiból sürgőny-sik, hogy ott tegnap éjjel erős havazás volt. Az egész völgy pompás télitájképpé van varázsolva. A Trafoi-völgy behavazott vendégei hólabdázással mulatnak. Salden is hóval van borítva.

HYMEN.

Rosenberg Lipót, a Munk H. és fiai özég irodafőnöke szeptember hó 1-én köt házasságot Gurahonczon a szép Moskovitz Matild kisasszonnyal.

TANÜGY.

Beiratások a főreáliskolába.

— Javító és magánvizsgálatok. —

Az aradi állami főreáliskolánál a pótló, javító és magán vizsgálatok augusztus hó 31-én reggel 8 órakor tartatnak.

A beiratások szeptember három első napján délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig az igazgatósági irodában történnek. Csak oly növendék vehető fel, ki a kilencedik évet már betöltötte s a népiskola négy első osztályának bevégezéséről nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutat elő, vagy megtelelő felvételi vizsgálatot tesz.

A fölvezeteli vizsgálatok a beiratások kategóriáidejűleg tartatnak meg. Azon tanulók, kik gymnasium, vagy polgári iskolából a reáliskolába

szándékoznak átmenni, kötelesek fôlvételi vizsgálatot tenni. Ez esetben a vizsgálat kiterjed a két intézet tantervi különbözetére, úgy értvén, hogy nem csupán azokból a tárgyakból vizsgáljuk meg a növendékeket, melyek a reáliskola tantervében megvannak, de más intézetben hiányoznak, hanem kiterjed a vizsgálat a közösen előforduló tárgyra is, ha a befejezett tananyag tekintetében különbség van. A fôlvételi vizsgálat díja 10 frt.

A beiratásnál fizetendő díjak: felvételi díj 3 frt. Könyvtár, értesítő és tintadíj 2 frt 20 kr., énekdíj 1 frt.

Tandíj félévénként 12 frt. A tandíj lefizetése évenként négy részletben történik u. m. október 15-ig, december 1-ig, márczius 15-ig, május 1-ig.

LAUKÓ ALBERT,
az igazgató helyettesítője.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Megfojtotta az apját.

— Életfogytiglanra elítélve. —

Tegnap számunkban egész terjedelmében közöltük azt a vérlázító embertelenséget, melylyel Tetula Avram tehetetlen, öreg apját megfojtotta. A esztörtököt teljesen igénybe vette a beidézett tanuk vallomása úgy, hogy ítélelhozatalt a büntető tanács a pénteki napra halasztotta. Tegnap délelőtt a vád és védbeszédet tartották meg úgy hogy az ítéletet csak délután hirdette ki a bíróság.

A büntető tanács Zubor Gyula kir. törzségi bíró elnöke alatt a következő tagokból állott: Földes János kir. törvényszéki bíró, dr. Szarka Sándor kir. albíró, Pop Sándor jegyző. A vádhatóságot dr. Meszlényi Antal kir. ügyész képviselte. A védelmet dr. Barabás Béla ügyvéd viselte.

Két nap tárgyalás után tegnap délután 4 órakor hirdette ki Zubor Gyula kir. törvényszéki bíró tanács elnök az ítéletet nagyszámú közönség jelenlétében. A törvényszék vádlott Tetula Avramot a szándékos emberölés büntetésében bűnösnek mondván ki, öt életfogytiglanifegyházra ítélte, ellenben Tetula Avramot a vád alól pozitív bizonyítékok hiányában felmentette és szabad lábra helyezte.

Az ítélet indokolása bebizonyítottak veszi, hogy Tetula Gligor külérőszak által öletett illetve fojtatott meg. Bizonyítja ezt Blidár Mitru tanu vallomása, ki a kérdéses éjjelen Tetula háza előtt alig 30 lépésnyire elhaladva, éjjel fél tizenkét órakor a szobából jajveszékelt hallott s abban egész tisztán felismerte az öreg Gligor hangját. Bizonyítja azt Józsa Gavrilla tanu vallomása, ki ugyanezen éjjelen körülbelül 30—40 lépésnyire haladván el a ház mellett, belülről embernyöszörgést hallott, majd kevés idő múlva gyertyavilágot látott a ház ablaka felől. Ezen tanu vallotta azt a súlyos körülményt is, hogy es eset előtt körülbelül három évvel elsőrendű vádlott nem egyszer mondta neki, hogy a felesége egyre bujtogatja apja megölésére.

Hogy első rendű vádlott apjával nagyon rossz viszonyban élt, azt a bizonyítási eljárás során a tanuk igazolták. Igazolva lett a bizonyítási eljárás során, hogy elsőrendű vádlott érdekei voltak apját eltenni láb alól, mert ez ráruházta minden vagyonát s mivel ő kötelességéhez képest nem akarta az öreget eltartani, es ellene tartás miatt pert támasztott, mely perben hozott ítélet épen a végrehajtás stádiumában állott, midőn az öreg megöletett.

Igazolva lett, hogy a meggyilkolt Tetula Gligor napszámából majd meg egyesek könyörületességéből tartotta fenn magát. A bizonyítási eljárás kiemelte, hogy a meggyilkolt a meleg időszakokban a kertben, télen pedig idegeneknél aludt. Igazolva lett, hogy a tényleset éjjelen elsőrendű vádlott a konyhában feküdt fejével a küszöbön és így bármily mé-

lyen aludt is, képzelhetetlen az, hogy észre vette volna, miszerint a közvetlen mellette levő szobában elkövetett emberölés zajára fel nem ébredt volna, mikor azt Blidár tanu 30 lépésnyi távoból meghallotta. De aztán meg ebbe a szobába csak egy ajtó nyílik s ez is abból a konyhából, melyben Avram feküdt, kis ablakjain pedig bemászni lehetetlenség egy embernek. Beigazolást nyert, hogy az öregnek ellensége nem volt s hogy a házban a házas páron kívül csak egy nyolcz éves kis fiu lakott.

Minden kétséget kizárólag tehát meg van állapítva, hogy Tetula Gligort, ezt a 69 éves aggastyánt más, mint első rendű vádlott nem ölhetette meg, főleg mikor az egy szegény, vagyonnélküli ember volt.

Az ítélelhangzása után dr. Barabás Béla ügyvéd, a védő, felelőzést jelentett be, valamint vádlott is.

TÁVIRATOK.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, augusztus 28. (Saj. tud. táv.) Lukács pénzügyminiszter ma Bécsbe utazott, hogy holnap a közös miniszteri értekezleten részt vegyen. Valószínűleg arra is jut ideje, hogy a bankkérdésben Bilinszkyvel értekezzen.

Sikkasztó gyakornok.

Budapest, augusztus 28. (Saj. tud. táv.) Kohán Sándor gyakornok elsikkasztott 3000 frtot czégétől. Körözik.

Milanói technikusok Budapesten.

Budapest, aug. 28. (Saj. tud. távirata.) A milanói műegyetem hallgatói Briosch senator vezetése alatt közbejött akadályok következtében csak ma pénteken este 7 órakor érkeznek meg a bécsi hajóval fővárosunkba. Az egyetemek ifjúsága meleg szeretettel akarja viszonzni a testvér nemzet ifjúságának egykori szives vendéglátását a nemzeti nagy gyász idején s ezért a műegyetem s a mérnök és építészegyesület támogatásában s igazi magyar vendégszereteten részesítették. Az egyetemi ifjúság délután 6 órakor vonult ki testületileg a hajóállomásra az Egyetemikörből.

Az idegenforgalom.

Budapest, aug. 28. (Saj. tud. távirata.) A fővárosba tegnap összesen 19649 idegen érkezett a vonatokon. Ebből a keleti pályaudvaron jött 9944, a nyugati 8078, a délin 1632. Így tegnap elutazott összesen a fővárosból 17206. Es pedig a keleti pályaudvaron 8864, a nyugati 7650, s délin 683. Az idegenek összes forgalma 36855.

A dunapataji választás.

Dunapataj, aug. 28. (Saj. tud. táv.) Földváry Mihály többsége Förster Auréllal szemben 698. Ez ellenzéki kerületben az Ugron párt óriási bukását jelenti, nem csuda hát, ha leplezésül az ellenzék telekürtölni próbálja a világot a választási visszaélésekről.

Migazzi gróf halála.

Aranyos-Maróth, augusztus 28. (Saj. tud. táv.) Migazzi Vilmos gróf valóságos belső titkos tanácsos és főrendiházi tag ma éjjel 2 órakor meghalt. — A megboldogult gróf 66 éves volt.

A magyar miniszterek orosz érdemjelei.

Bécs, aug. 28. (Saját tud. távirata.) A tegnapi diszebed után az orosz nagykövetségi hivatalnokok elvitték Kállay Benjámin báró pénzügyminiszternek a Sándor-Newsky rendet, Bánffy Dezső báró miniszterelnöknek a fehér

sasrendet és Josika Samu bárónak a Szt.-Anna-rendet, melyeket a czár adományozott.

A czári pár Bécsben.

Bécs, augusztus 28. (Saját. tud. táv.) A mára kitűzött katonai szemle, melynek az orosz császári pár jelenlétében a Schmelzen kellett volna megtartatnia, a rossz időjárás miatt elmaradt. Illetékes katonai körökben különben úgy hirlük, hogy kedvező idő esetén a szemlét holnap fogják megtartani.

Bécs, augusztus 28. (Saj. tud. táv.) A czár a királylyal kikocsizott Lainzba, a hol délután 4 órakor udvari ebéd volt.

Bécs, augusztus 28. (Saj. tud. táv.) Goluchovszky Agenor gróf külügyminiszter a czári pár tiszteletére este ebédet adott, melyen a szarékát a nagykövet képviselte.

Bécs, augusztus 28. (Saj. tud. táv.) Goluchovszky Agenor gróf a gyémántos Sándornevszky rendet, Badenl osztrák miniszterelnök és Krieghammer Ede közös hadügyminiszter a fehér sasrendet kapták.

Bécs, augusztus 28. (Saj. tud. táv.) A tegnapi diszebed után az orosz nagykövetség hivatalnokai elvitték Kállay, Bánffy és Josika miniszternek rendjeleiket.

Bécs, augusztus 28. (Saj. tud. táv.) A czárné délután Stefánia Rudolf trónörökös özvegyével nyitott kocsiában kihajtatott Lainzba. A közönség mindenütt élénk rokonszenvvel üdvözölte a czárnét, ki főhajtással viszonzta a köszöntést. A czár a királylyal később ment utánuk Lainzba, a hol a márványtermet virágos kertté alakították át. Az ebéd itt a legszűkebb családi körben volt.

Bécs, augusztus 28. (Saját tud. táv.) A király d. e. meglátogatta Lobanoff orosz külügyminisztert, a kinél husz perczig időzött. A czári pár holnap 11 órakor hagyja el Bécset.

A konstantinápolyi vérengzés.

Konstantinoly, augusztus 28. (Saj. tud. táv.) A nagykövetek jegyzékben felhívták a szultán figyelmét a Konstantinápolyban legutóbb történt eseményekre. A török külügyminiszter felkereste Calice osztrák-magyar nagykövetet és biztosította, hogy az osztrákok és magyarok teljes védelemben részesülnek és egész nyugodtak lehetnek.

Konstantinápoly, augusztus 28. (Saj. tud. táv.) Botokkal fölfegyverzett mohamedánok behatoltak a sztambuli pályaházba, ahol 21 örményt megölték. A vasuti hivatalnokok megmenekültek. A vasuti igazgatóság az osztrák-magyar nagykövetségél jelentést tett a vérengzésről.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Az aradi kamara nyári aközli.

Arad, augusztus 28.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara legutóbb leiratot intézett a kereskedelemügyi miniszterhez a postaiszállítás gyorsítása érdekében, kifejtvén, hogy az erdélyi részek felől érkező postaküldemények (a személyvonatokkal továbbítván a levélposta) oly időben kézbeérhetnek Aradon, hogy azokat az üzletemberek az aznap Erdély felé irányított délutáni postával már el nem intézhetik. A kamarának ezen augusztus 8-án tett felterjesztése már is kedvező elintéztést nyert, s a

mennyiben a miniszterium elrendelt, hogy a 601. és 602. számú gyorsvonatok folyó évi szeptember hó 1-jétől fogva levelek rovatolásra fognak felhasználtatni.

E szerint a 601. számú gyorsvonattal fognak Tővisről Aradra továbbittatni Budapest-brassói 15. Brassó-budapesti 15. és Budapest-gyulafehérvári 6. számú mozgóposták Aradra czimzett levélküldeményeit; a 602. számú gyorsvonat pedig Aradról Tővisre viszi és onnét a csatlakozó postavonatoknak tovább adja ugyanezen mozgópostáknak Aradról Gyula-Fehérvár, Brassó és Kolozsvár felé irányított levélküldeményeit azzal a megjegyzéssel, hogy a Gyulafehérvár-budapesti 5. számú mozgópostához azon levélanyag lesz irányítandó, mely a Tővistől Soborsinig terjedő vasutvonal mentére szól.

Ugyancsak az aradi kereskedelmi és iparkamara az Arad és szomszéd megyék közötti telefonösszeköttetés érdekében is intézett feliratot a nyári szünidők alatt. Erre a felterjesztésre a kamarához a következő leirat érkezett válaszul:

Az Arad- és Békésvármegyei törvényhatósági távbeszélő hálózatok összeköttetése tárgyában f. é. július hó 30-án 3720. sz. a. kelt felterjesztésére értesitem a kamarát, hogy az említett távbeszélő hálózatokat csakis azon esetben kapcsolathatom össze egymással, ha úgy Arad, mint Békésvármegye az összeköttetés ügyiről az aradi távbeszélő építéséhez és fenntartásához a törvényhatósági távbeszélő hálózatok létesítésének feltételeit megállapító 1898. évi 27.457. sz. a. kiadott rendelet III. pontjában felsorolt hozzájárulásokat a saját területére eső vonalrészek után biztosítja. Tudomására hozom egyúttal a kamarának, hogy a kért törvényhatósági távbeszélő hálózat összeköttetése esetén a fennebb idézett szabályrendelet V. fejezetének értelmében a megállapított előfizetési és kapcsolási díjakért csakis a két vármegyének szomszédos járásában levő előfizetők beszélhetnek egymással; a két vármegyének nem szomszédos járásában levő előfizetők ellenben minden egyes beszélgetésért a helyközi távbeszélő összeköttetésre nézve megállapított külön beszélgetési díjat (8. percenként 1 frtot) kötelesek fizetni. A törvényhatósági vármegyei távbeszélő hálózatoknak a helyközi távbeszélő összeköttetéssel leendő kapcsolatba hozatalát illetőleg értesitem a kamarát, hogy esen két berendezés kapcsolata hozatalát tekintettel a törvényhatósági berendezéseknél elkerülhetlen kezelési nehézségekre és a helyközi berendezések élénk forgalmára nem rendelhetem el. Fentebbi feltételeket Békésvármegye közönségével oly felhívással közöltem, hogy az összekapcsolás tárgyában Aradvármegye közönségével lépjen érintkezésbe. Megjegyzem azonban, hogy az összeköttetés létesítését még a hozzájárulásoknak a törvényhatóságok részéről biztosítása esetén is, tekintettel a jelenleg rendelkezésemre álló eszközök korlátolt voltára, ez idő szerint kilátásba nem helyezhetem, hanem azt előjegyzésbe vettem és mihelyt a szükséges költséggel rendelkezem és a fentebbi feltételek teljesítettnek, a megépítést elfogom rendelni.

Harmadik akciója az aradi kamarának a nyári szünidő alatt az volt, hogy feliratot intézett a miniszterhez az aradi távírdák és városi telefon hivatalok szolgálatának gyorsabbá tétele érdekében. A kamarához érkezett panaszok ugyanis kiderítették, hogy az itt feladott távíratokat egyáltalában két órával később továbbítják, de sokszor fél napi, sőt egész napi késedelemmel is érkeznek a címzettekhez; a telefonnál pedig a kapcsolási rendtelenségek és zavarok miatt örökös a panasz. A kamarai felterjesztés számokkal mutatja ki, hogy mindennek az az oka, hogy az aradi távírdánál és távbeszélő központnál olyan kevés számú a személyzet, hogy a rohamosan növekvő forgalmat nem képes meggyőzni, miért is azt kéri a kamara, hogy rendelje el a miniszter a jelenlegi tisztviselői állománynak megfelelő szaporítását s ez által tegye lehetővé a forgalom akadálytalanságát.

Végül — bár ez nem szorosan vett kamarai akció és inkább a kiállítási kerületi bizottság hatáskörébe esik — itt említjük fel, hogy a kamara egyik titkára, mint bizottsági előadó megbízott, hogy az ezredéves országos kiállítás juryjének működése közben az aradi kiállítók érdekeit képviselje, a jury-csoportokat az illető kiállítók viszonyairól helyesen informálja s ekkép lehetővé tegye, hogy minden érdem a maga méltó és igazságos elismertetésében részesüljön.

A világ buza-termése.

— Hivatalos adatok. —

Az idei, 1896-ik évi gabonatermés, — bár mennyire kedvezőek voltak júniusban a kilátások, sehol egyetlen egy nagyobb buzatermő államban sem felelt meg a hozzáfűzött reményeknek. Az össztermés viszonyítva a múlt évi meglehetősen közép terméshez, mennyiségileg legalább is 10, lehet azonban, hogy 12°/_o-kal is kisebb, míg minőségileg a különbség a 15—20°/_o körül mozog. Kivételre is alkalmas buza sehol sem lesz annyi az idén, mint az előző években volt, ép a buza minőségének nagy arányu hanyatlása miatt. A régi készletek, a melyek még meglehetősen nagyok, ugyan pótolni fogják a hiányt, mindazáltal valószínűnek látszik az, hogy a folyó évi gabonaforgalom ép a tengerentúli államok rossz termése miatt kisebb lesz ebben az évben. Hihető pedig ez azon figyelmen kívül nem hagyható körülménynél fogva, mert Ausztráliában, Kelet-Indiában, Argentínában és Chileben az új 1897-iki termés elé nem a legkedvezőbb remények néznek.

Mint hogy továbbá a kenyéret pótló szurogátumokra sem a legkedvezőbb idő jár a tengeren túli államokban és Európában, ez okból kukorica, hüvelyes termények és főzélkéféltre nézve is a terméskilátások részben jégeső, záporosó és felhőszakadás, részben azonban hőség és szárazság miatt kedvezőtlenek. A burgonya termést a sok eső már nagyon megapasztotta, Magyarországon rohadás következtében, kivált a felvidéki részekben jelentékeny a kár. Nem csekélyebb azonban Ausztriában és Németországban; ebben a három nagy államban pedig, mint élelmi cikk nagy szerepet játszik a burgonya. A kenyérpótló termények kisebb termésének eredménye kétségtelenül hozzá fog járulni a gabona nagyobb mérvű fogyasztásához és így Auszria és Németország a rendes mennyiségnél nagyobb mennyiségű gabonaimportra lesznek utalva: Oroszországból pedig, a hol szintén romlik a burgonya, a gabonakivitel különben a kisebb termésből kifolyólag is kisebb lesz az idén. Hasonlóan Magyarországból ugyanazon okok miatt, a melyek Oroszországból is jelentkeznek.

Buzatelesleg felett rendelkeznek és buzát rendszerint kivisznek a következő államok: Oroszország, Magyarország, Románia, Bulgária, Kelet-Rumélia, európai Törökország, Szerbia, Kelet-India, az amerikai Egyesült-Államok, Kanada, Argentina, Chile, Ausztrália, Egyiptom, Tunisz, Tripolisz, Algir. Ugy lehet azonban, hogy Egyiptomból a jelentékenyen kisebb termés folytán az idén csak nagyon kis kivitel lesz, ép úgy, mint Ausztráliából, amely villágrésznek egyik részébe Argentínából szállítottak az idén meglehetősen sok buzát és lisztet; végül nagyon csekély buzakivitel felett disponál ebben az évben Kelet-India és Algir is.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyemes Lajos szék jelentése. —

Budapest, augusztus 28.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv szintén jó volt s az irány-

zat megszilárdult. Elkelt ca 50000 méter-máza buza 10 krral magasabb áron.

Határidőüzlet: Amerikából szilárdabb árfolyamokat jelentettek s tekintettel a borult időjárásra, szilárdan indult az üzlet, s élénk vásárlási kedv mellett szilárdan zárult is.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	6.87— 6.88
Tavaszi buza	7.21— 7.23
Buza május—júniusra	—
Tavaszi tengori	8.91— 8.92
Őszi tengori	8.88— 8.70
Tavaszi sab	—
Őszi sab	5.34— 5.35
Tavaszi ross	—
Őszi ross	5.91— 5.92
Tavaszi ropoze	10.90—

Ertéktőzsde: Ma jobb hangulat aralkodott élénkebb üzletmenet mellett az árfolyamok szilárdabbak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	366.60
Magyar hitelrészvény	394—
Osztrák államvasut	851.50
Lombard	—
Jelszlog hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasut	—

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi osztrak.

— Augusztus 27. —

Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (sulyban) — krig. Fialat nehéz (paronként 820 kilogrammon feletti sulyban) 58—54 krig. Fialat közép (paronként 251—320 kilogramm sulyban) 54—55 krig. Fialat könnyű (paronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — krig. (paronként 400 kilogrammon feletti sulyban) — krig. Öreg közép (paronként 300—400 kilogramm sulyban) — krig. Közép (paronként 220—220 kilogramm sulyban) — krig. Könnyű (paronként 220 kilogramm terjedő sulyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (paronként 220 kilogramm terjedő sulyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi augusztus hó 25-én volt készlet 3873 darab, 1896. évi augusztus hó 28-án felhajtott — darab, 1896. évi augusztus hó 28-án elszállított —88 darab, 1896. évi augusztus hó 27-én maradt készletben 3835 darab. — A hizott sertés üzletirányzata: Változatlan.

Szelezőzet.

— Augusztus 28. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban ayers szesz 51 forint — krajczár, krosinybor 51 forint 50 krajczár hordó nélkül, per 100 liter ^o/_o beleértve 35 frt fogyasztási adót. Száritott moslék 5 frt 20 kr. métermássaánként.

Budapesti gabnatózsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 28. d. u. 5 óra.

Buza bánási uj	—
Buza tiszavidéki	6.95— 7.30
Buza pestvidéki	6.90— 7.25
Buza fejevármegyei	6.90— 7.25
Buza bácskai	6.95— 7.35
Roze uj, elsőrendű	6.— 6.10
Roze uj, másodrendű	5.90— 6.—
Arpa takarmány	5.90— 4.25
Arpa égetni való	5.— 5.75
Arpa sörfőzdei	6.20— 7.50
Zab	5.85— 5.90
Tengeri bánási	8.80— 8.90
Tengeri másnemű	8.70— 8.75
Káposzta-repoze bánási	9.90—10.50
Köles	—
Buza márczius—április	7.21— 7.23
Buza szeptember—október	6.86— 6.88
Buza május—június	—
Roze szeptember—október	6.20— 6.22
Roze május—június	8.88— 8.90
Tengeri július—augusztus	8.64— 8.68
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	5.64— 5.66
Zab szeptember—október	5.34— 5.36
Káposzta-repoze augusztus—szeptember	10.80—10.90

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. Gy. (Arad) Egy újonnan kinevezett járásbírósi irnok törsszítése 5—600 frt. közt változik, a legtöbb esetben 600 frt. Lakbéré attól függ, hogy a város, a melyben lakik, melyik lakbérosztályban van. Aradon pld. egy járásbírósi irnok 180 frtot kap. A megyei irnok fizetése nálunk 600 frt, lakbéré egy évre 50 frt.

X—X (Simánd) Sajtóhiba. Szekevényi nem glogováci, hanem glogoni pap volt. Mi így is irtuk, de a korrektor elnéste a nyomda hibás szedését.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Augusztus 28. —

Vasuti szálloda: Dr. Bradean Athanas orvos. Boxovics. Pavel József lovász, M.-Kovácsháza. Politzer J. Vilmos kereskedő és neje, Szeged.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

16131—1896. sz.

1234

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Az Ó-Telek község határában fekvő 863⁵⁵⁸ holdas kincstári birtokra nézve f. évi július hó 7-én 13124. szám alatt hirdetett első árverés eredménye nem fogadtatván el, a nevezett birtoknak bérbeadása végett felső jóváhagyás fentartásával az **uj-pecsi kincst. ispánság hivatalos helyiségében folyó évi szeptember 10-ikének délelőtt 9 órájára** az első ízben kiirt és az **uj-pecsi ispánságnál betekinthető feltételek mellett, jelesül év és holdankint 15 frt 22 kr. kikiáltási ár** és 1896. október 1-től kezdődő hat évi bértartamra írásbeli zárt ajánlat benyújthatásával egybekötött nyilvános szóbeli újabb árverés fog tartatni, melyhez 10% bánatpénzzel ellátva, vagy ugyanilyen bánatpénzt tartalmazó írásbeli zárt ajánlatoknak a szóbeli verseny megkezdése előtt a nevezett ispánsághoz, — vagy az árverést megelőzőleg három nappal az alulirt jószágigazgatósághoz leendő benyújtása végett a bérleti szándékozók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a birtok utáni visszabályozási költségeket a kincstár viseli.

Aradon, 1896. évi augusztus hó 25-én.

M. kir. államjóságigazgatóság.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

Instructió árverés.

A csanád-megyei Kunágótán 2700 hold élő és holt felszerelésének felerésze szeptember 2-án és 3-án haláleset folytán elárvereztetik. Szeptember 2-án délelőtt 9 órától 12-ig a holt felszereléseknek egy része, ugyanaz nap délután 1 órától estig az élő instructió, u. m. jármos ökrök, tehenek, növendék marhák és lovak, továbbá a holt felszerelés nagyobb értékű darabjai fognak eladatni. Az árverés szeptember 3-án folytatatik. A puszta vasuti állomása Megyes-egyháza, 25 percnyire van. Vasuton érkezők érkezésük idejét kéretnek alólírottal előzőleg közölni. Vendéglős helyben. Ezekon kívül Szabolcsmegyében egy 4600 holdas bérlet is átadandó volna.

Kunágota, 1896. augusztus hó.

Enessey Pál

229

a kk. örökösök gyámja.

792/1896.

1231

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. járásbíró, mint tilkőnyvi hatóság közhírré teszi, hogy a battonyai takarékpénztár mint részvénytársaság végrehajtónak Faragó István és ifj. Vig János végrehajtást szenvedő elleni 86 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a pécskai kir. járásbíró területén lévő Kisperegen fekvő, a kisperegi 140. sz. tjkvben A+1. sor sz. a. foglalt ingatlanra, az előbb említett ingatlanra vonatkozólag 400 frt és utóbb említett ingatlanra az árverést 160 frtban, összesen tehát 560 frtban azonnal megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi szeptember hó 17-ik napján d. e. 10 órakor Kispereg községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, 1896. évi május hó 4-ik napján.

A pécskai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Novák

kir. járásbíró.

8563/896. 47

Hirdetmény.

A «Baros» sétányban a gyermekek és az azok felügyeletével megbízottak nemkülönbön a gyermekkoszik számára a sétánynak ezen czélra szolgáló mindkét végén levő térség jelöltetik ki, míg a sétány egyéb helyeinek jelölés az utaknak köröndöknek és a sétatéri kioszk előtti térségnek gyermekek és az ezek felügyeletével megbízott alkalmazottak nemkülönbön a gyermek koszik általi elfoglalása a sétáló közönségre való tekintettel ezennel megtiltatik.

Erről a közönség azon figyelmeztetéssel értesítetik, hogy gyermekeiket és az ezek felügyeletével megbízott alkalmazottaikat a tilalmazott helyektől távol tartsák a gyermek kosziknak ezen helyeken tolatását veszélyeztetését meg ne engedjék.

Megjegyeztetik, hogy a városháza megettí sétány azonban korlátlanul használható.

Arad, 1896. július 20.

Rendőrkapitányság.

16636/1896.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. miniszter ur 8743-IV-3/1895 szám alatt kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük hogy mindazok, kik a löhère és luczerna mag — féléket vásárolnak, vagy vetőmag gyanánt eladnak, és megakarnak arról győződni, hogy ezen vetőmagvak aranka mentesek-e? arról hogy miként győződhetnek meg, — a szabályzatot a városi levéltárban a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik.

Arad, 1896. évi augusztus hó 1-én.

A városi tanács.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

2247/1896. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. városi közönségénél egy 850 frt évi fizetéssel kapcsolatos rendőrhadnagy állás választás útján betöltendő lévén, azokat a kik ezen állást elnyerni óhajtják s az 1883. évi I. t. cz. 19. §-ában előirt minősítéssel bírnak, hogy pályázati kérvényüket 1896. évi szeptember 8-ig hivatalomhoz benyújtsák.

Arad, 1896. augusztus 17-én.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

2340/1896. pm.

Hirdetmény.

A városi csatornázási műnek használatba vételére vonatkozólag 9369/1894 sz. a. alkotott szabályrendelet 4 §-a szerint minden háztulajdonos azt, hogy házat a csatornaművel összekötötte s az azal kapcsolatos berendezéseket elkészítette, felül vizsgálat végett bejelenteni tartozik, minthogy a felül-vizsgálat előtt a berendezéseket használatba venni tilos.

Miután pedig arról értesültem, hogy több háztulajdonos a csatorna s az annak kiegészítő részét képező vízvezetési berendezéseket a kötelező bejelentés mellőzésevel az előirt felül-vizsgálat nélkül tényleg használatba vette, felhívom a háztulajdonosokat, hogy a már használatba vett berendezésekről az érintett bejelentést a polgármesteri hivatalhoz szóval vagy írásban mártól 8 nap alatt az azután elkészülendőkről pedig a munka befejezése után 8 nap alatt annál bizonyosabban megtegyék mert ellen esetben érzékeny pénzbírsággal fognak sújtatni.

Aradon, 1896. évi augusztus hó 27-én.

Salacz,

kir. tanácsos

polgármester.

Magy. kir. államvasutak

35977/96. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. évben illetőleg 1899. év végéig a következő csoportokban sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet m. p:

I. Kő és földműanyagok, a nevezetesen Chamotte anyagfűtvezető csövek és tüálló téglák.

II. Lámpa és lámpás alkatrészekre fémből.

III. Fémműanyagokra, u. m. fehér réz és horgany bádóg, ólomcső, tiszta horgany, sárgarézt és vörösréz-huzal, hengerezett ólom, Phosphor és mangán-réz, vörösréz szegecsek, sárgarézt, szövet stb.

IV. Restarting lövettyűkre. Toudloff és Friedman-féle.

V. Kidolgozott kisebb kocsi-alkatrészekre fémből.

VI. Aczel- és vasneműanyagokra, u. m. különleges igen kemény aczel, aczelbádóg, tál, fehér bádóg, bordázott és horganzott vasbádóg, kidolgozatban kovácsolt és vágott csavarhás, vontvas- és gőzfűtési cső, vashuza fonat fűrészlapok, kötő és vashuzal, horgonyzott huzal-kötő, lapos és sodrott szemű láncz, horganzott huzal-sodrott kerítési aczel pánt, vashuzat peczek, szegek szegecsek és vashuzal-szövet.

VII. Alkatrészek öntött vasból, cső vízvezetékhez, gőzhenger, stb.

VIII. Alkatrészek a katonai és sebesült szállítási koszik berendezésére.

IX. «Westinghouse» fékalkatrészek.

X. «Westinghouse» féle féktömítő bőrök, A kiírás tárgyát képező egyes cikkek előtüntető jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati mintakul szolgálhatnak, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamrájánál és a magy. kir. államvasutak üzletvezetésénél megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatóság anyag és leltárbeszerzési) A V. szakosztályánál Budapest Andrássy-ut 73. sz. II. em. 54. ajtó szám) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenként 50 krosz magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi augusztus 29-ike déli 12 óráig a magy. királyi államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen kül címzettel ládandó el:

„Ajánlat 35977/96 számhoz“.

Később benyújtott ajánlatot valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módozatok betartása mellett állítatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Az igazgatóság.